

WFN1504071

Overleg over de kadehoogtes nieuwe plan Vijfhuizen

3 februari 2015

Locatie: gemeentehuis Ferwert.

Aanwezigen:

It Fryske Gea: C. Bakker, E. van Vliet.

Eigenaren: W.J. Ebbers (namens mw. Wijmenga-Menke), S. Hoogland.

Gebiedscommissie: T. Hylkema.

Wetterskip Fryslân: A. Rispens (voorzitter), K. Munting.

Gemeente: J.J. Hijma, H. Feenstra (verslag)

De voorzitter heet iedereen welkom en hoopt dat er goede afspraken gemaakt kunnen worden. De voorzitter vindt dit een belangrijke vergadering voor het vervolg van het project.

Op de agenda staan:

- het verslag van 26 januari
- de uitkomsten van de acties
- de inzichten van de verschillende partijen in de materie

Het verslag. Op pagina 1 is de later toegevoegde opmerking van Hoogland goed verwoord. Op pagina 2 over de hoogte van de Lontkade. De planhoogte was 3 meter, in het werk is een overhoogte aangebracht. Uit metingen in 2010 blijkt dat een flinke overhoogte is aangelegd en de klink meeviel. Aangaande pagina 3 merkt de heer Hoogland op dat een bijdrage in de meerkosten voor de eigenaren niet bespreekbaar is

Acties.

WF: Er is onderzoek uitgevoerd naar de **klimaatontwikkelingen**. Aan de hand van gegevens in een stuk dat wordt uitgedeeld (zie bijlage) is aan te geven dat de hoogst gemeten waterstanden in dit gebied in 1954 in Harlingen 3,69m +NAP en Lauwersoog in 1976 3,75m +NAP zijn. De berekende zeespiegelstijging over de periode 2000 tot 2030 is uitgaande van een gematigd model 14,1 cm. Voor de komende 30 jaar is ruwweg genomen 20 cm stijging te verwachten. De gegevens van RWS geven aan dat voor Harlingen en Lauwersoog 1 keer per 10 jaar waterstanden van 3,55m + NAP kunnen voorkomen. De stijging van de zeespiegel kan niet direct bij de te verwachten waterstanden worden opgeteld maar de lijn is dat er meer extreem weer te verwachten is waardoor met hogere waterstanden rekening gehouden moet worden.

IFG: Er is overleg geweest tussen beheerder en een pachter over de extra brug. De uitkomst is dat deze brug als geschikt voor landbouwvoertuigen wel wenselijk is en meegenomen wordt in het plan. Het plan als geheel is eerder met de pachters besproken en wat daaruit gekomen is wordt meegenomen in het plan. Ook aanpassingen om te komen tot wisselingen in pachters zijn daarbij inbegrepen. In het plan is naast de extra brug opgenomen: vervangen van de brug aan de zijde van de Jempaloane, de Lontdijk wordt beter bereikbaar gemaakt, er wordt een vanghok aan de oostzijde gemaakt en de drinkwatervoorzieningen worden

Paraaf: Wetterskip Fryslân, vertrouwenscommissie, It Fryske Gea, gebiedscommissie, Ferwerderadiel

aangepast. Er wordt staande de vergadering geconstateerd dat de afgelopen week nog niet met de voorzitter van de pachtersvereniging gesproken is. IFG zorgt dat dit overleg alsnog plaatsvindt, en ook met de werkgroep voor het veiligheidsplan, om te borgen dat de juiste maatregelen in het plan worden opgenomen en om de belanghebbenden bij het plan te betrekken.

Aangaande de **meerkosten van het hoogteverschil van 20 cm** is door de Grontmij berekend dat deze 20.000 euro (excl. BTW) bedragen. Dit geldt voor het traject B-H inclusief extra hoogte bij de asfaltweg. Hoogland heeft loonbedrijf Fekkes gevraagd; deze heeft als schatting 10.000 tot 20.000 euro aan kosten aangegeven.

Aangaande de provinciale **landschappelijke eisen** is aangegeven dat het landschappelijk/cultuurhistorisch verantwoord is de kades op 3,6m +NAP aan te leggen. Er zijn wel een aantal (ontwerp)eisen met betrekking tot taluds, zichtlijnen en behoud van dobben. De gemeente streeft voor het gebied in hoofdlijnen naar behoud van de huidige waarden, daarin zijn geen kadehoogten aangegeven. Eerder is al opgemerkt dat de 20cm verschil het in het veld nauwelijks zichtbaar is.

- Hoogland geeft aan dat pachter P. Bouma bij hem aangegeven heeft dat hij bezorgd is dat zijn situatie er op achteruit gaat wat betreft het overstromingsrisico. Bouma wilde ook een raadslid benaderen. De vorige keer is afgesproken dat het overstromingsrisico niet groter mag worden als gevolg van de nieuw aan te leggen kaden. IFG heeft in een eerder stadium met Bouma gesproken over het plan en blijft dat doen. De verantwoordelijkheid voor de uitwerking aan de westzijde van de verkweldering ligt bij IFG. Er wordt opgemerkt dat de gemeenteraad heeft aangegeven dat IFG goed met de pachters en landeigenaren om moet gaan (maart 2013).

Gemeente: Door de heer Wolters van WF is aangegeven dat de 'ontbrekende' fietsroute op aangeven van de provincie onder de noemer van stiltegebied niet is aangelegd. WF wil er in het kader van recreatief medegebruik wel aan meewerken maar de financiering moet ergens anders vandaan komen. Van de provincie is nog geen reactie op het huidige beleid tav het stitegebied.

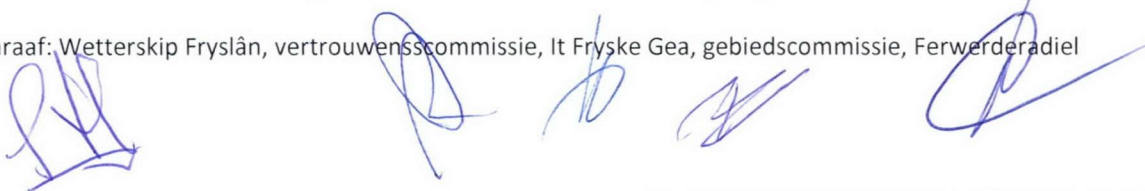
Het 'groene boekje' is verspreid en kan als basis voor afspraken over beheer en onderhoud dienen. (Noord Friesland Buitendijks: inrichtings en beheerschets (Provincie Fryslân, juli 1993))

Eigenaren: Zoals al aangegeven willen ze niet financieel bijdragen. Als tip wordt aangegeven om loonbedrijf Fekkes te betrekken bij de uitvoering om kosten laag te houden. Dit kan een optie zijn als het op hoogte brengen van Lontkade en Kadijk los van het totaalplan van het gemaal wordt uitgevoerd.

Conclusies/Vervolg.

Als conclusie kan worden gesteld dat de acties van de afgelopen week voor uitkomsten

Paraaf: Wetterskip Fryslân, vertrouwenscommissie, It Fryske Gea, gebiedscommissie, Ferwerderadiel

gezorgd hebben die het plan en het op hoogte brengen van de kaden duidelijker gemaakt hebben. De vraag is of we daarmee bij elkaar kunnen komen.

De voorzitter vraagt IFG en Hoogland daarover een uitspraak te doen.

- De heer Bakker geeft aan dat IFG mee wil werken aan het op hoogte brengen tot een kadehoogte van 3,6m +NAP. Op voorwaarde dat het daarmee wel afgesloten is. IFG heeft al veel aangepast in het plan.
- Hoogland geeft aan dat hij gesteld heeft dat er geen bezwaren komen als de kadehoogte 3,6 m +NAP wordt. Behalve als de afspraken niet worden nagekomen. De afspraken moeten goed worden vastgelegd en geborgd. De hoogte van 3,6m +NAP is de blijvende hoogte na inklinken en als bijvoorbeeld door gebruik (berijden met trekkers) schade ontstaat moet de kade weer worden hersteld naar 3,6m. Het kadedeel van het afvoerkanaal loopt op van 3,6m naar 3,8m +NAP op voorwaarde dat de kade wordt verhoogd als blijkt dat deze toch te snel overstroomt. De opstuwung wordt nog extern beoordeeld maar nu heeft WF gerekend met 15 cm opstuwung bij de zeedijk uitgaande van de lagere kaden aan de westzijde van de verkweldering.

De kadehoogtes worden (zie kaart bijlage):

traject B-A-G-H 3.6m +NAP

traject B-C 3,6 tot 3,8m +NAP

traject E-F en E-D lager dan de oostzijde maar hoger dan bestaande kaden aan de westzijde zodat de overstromingskans ten westen van het kanaal op hetzelfde niveau blijft.

De voorzitter vraagt aan iedereen of ze zich kunnen vinden in het voorstel van de kadehoogten. Alle aanwezigen zijn hiermee is akkoord. De heer Hoogland geeft aan dat de eigenaren geen bezwaren indienen, met een schone lei zaken mee uit willen werken en bij nakoming van de gemaakte afspraken afzien van verdere procedures. WF en IFG gaan samen hun rol in het plan verder uitwerken, er is al een werkgroep aan het werk. Beheer en onderhoud moeten nog geregeld worden.

Dit verslag wordt in een volgende bijeenkomst door alle partijen getekend waardoor de afspraken vast liggen.

De overeenstemming wordt beklonken met een toast verzorgd door IFG. Dit moment is vastgelegd en gedeeld met H. de Vries. Er wordt door alle aanwezige partijen waardering uitgesproken voor de belangrijke stappen die gezet zijn. Verder wordt de communicatie over de overeenstemming besproken en wie partijen en betrokken gaat informeren. De datum voor het persbericht wordt 5 februari, het wordt opgemaakt door WF in overleg met de andere betrokken partijen (via de mail).

Actielijst:

IFG:

- Overleg met pachters en werkgroep veeveiligheid.
Afstemmen plannen met pachters (o.a. Bouma).
Verdere planuitwerking uitvoering kadeverhoging Lontkade en Kadijk.

Gemeente:

- Provincie vragen naar huidig beleid betreffende het ontbrekend stuk in de fietsroute.

WF:

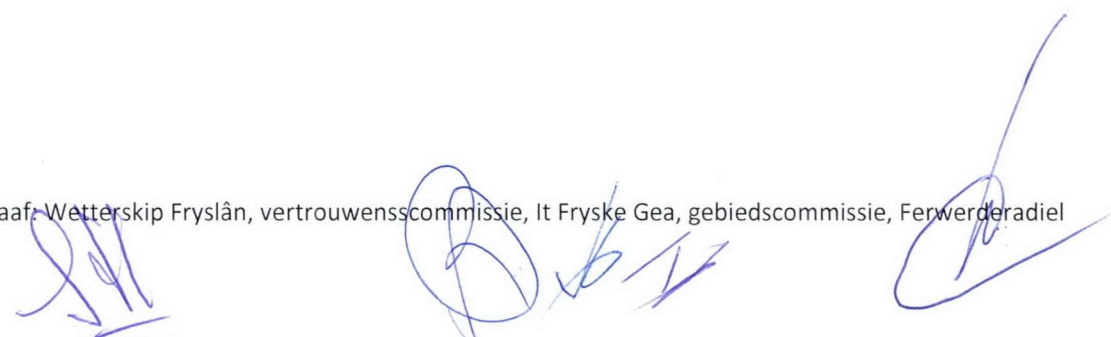
- Opstuwing extern laten onderzoeken.
- Persbericht te maken in overleg met andere betrokken partijen.
- In het plan opnemen hoe onderhoud en beheer geregeld wordt.

Allen:

- De niet aanwezigen en achterbannen informeren.
- Plan uitwerken in werkgroep, eigenaren en gebruikers hier bij betrekken.

Het volgend overleg wordt vastgesteld op maandag 2 maart om 20.00 uur in het gemeentehuis in Ferwert.

Paraaf: Wetterskip Fryslân, vertrouwenscommissie, It Fryske Gea, gebiedscommissie, Ferwerderadiel

Aldus opgemaakt te Ferwert, 2 maart 2015

Namens Wetterskip Fryslân

(A. Rispens)

Namens De Vertrouwenscommissie Ferwerderadiel Buitendijks

(S. Hoogland)

Namens It Fryske Gea

(H. de Vries)

Namens de Gebiedscommissie Ferwerderadiel Fernijt

(T. Hylkema)

Namens de Gemeente Ferwerderadiel

(J. Hijma)

Paraaf: Wetterskip Fryslân, vertrouwensscommissie, It Fryske Gea, gebiedscommissie, Ferwerderadiel

W E T T E R S K I P
F R Y S L Â N

INTERN MEMO

Aan: Aaltje Rispens
Van: Libbe Zijlstra/Alice van de Werfhorst
Functie: Vakspecialisme B
Organisatie eenheid: Beleidsontwikkeling en Realisatie
Cluster / Team: Cluster Projecten /

Datum: 2 februari 2015
Toestelnummer: 058-292 2804
Onderwerp: Aandachtspunten m.b.t. buitendijkse kaden t.b.v. overleg met dhr. Hoogland

In deze notitie wordt ingegaan op de volgende aspecten en vraagpunten n.a.v. en m.b.t. de gevoerde en te voeren onderhandelingen met Hoogland:

1. Zeewaterstanden en klimaatverandering
 - a. Historische zeewaterstanden
 - b. Zeespiegelstijging en klimaatverandering

Bijlagen:

1. Getijdentafels voor Nederland 2015
-

Zeewaterstanden en klimaatverandering

a Historische zeewaterstanden:

Er is gevraagd naar een overzicht van gemeten zeewaterstanden vanaf de jaren zeventig voor het buitendijkse gebied ter plaatse. Binnen het waterschap zijn hier geen structurele statistieken van aanwezig of bekend. Bij Rijkswaterstaat zijn wel meetpunten bij Holwerd en in de Waddenzee aanwezig, echter niet direct representatief voor de gevraagde periode en locatie. Wel zijn referentiewaarden na 1953 bekend bij Harlingen en enkele meetwaarden bij Lauwersoog. De hoogst gemeten waarde bij Harlingen is 3,69 m + NAP in 1954 en 1976. De hoogste gemeten waarden bij Lauwersoog zijn 3,75 m + NAP in 1976.

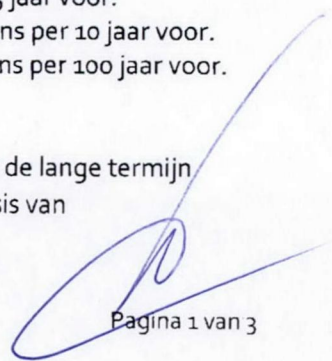
Actuele getijdenstanden en frequentiewaarden zijn te vinden in de getijdentafels voor Nederland 2015 (zie bijlage 3). Voor Hallum zijn de waarden van Harlingen en Lauwersoog door bemiddeling te benaderen.

- a. Een hoge vloed van 2,80 m + NAP komt statistisch gezien eens per jaar voor.
- b. Een lage stormvloed van 3,35 m + NAP komt statistisch gezien eens per 5 jaar voor.
- c. Een middelbare stormvloed van 3,55 m + NAP komt statistisch gezien eens per 10 jaar voor.
- d. Een middelbare stormvloed van 3,75 m + NAP komt statistisch gezien eens per 100 jaar voor.

b Zeespiegelstijging en klimaatverandering

Klimaatverandering leidt tot zeespiegelstijging. Hiervoor zijn scenario's voor de lange termijn bekend. Echter: aan hoogte berekeningen voor de buitendijkse kaden op basis van

CONCEPT

zeespiegelscenario's zijn risico's verbonden. Buitendijkse kaden hebben immers geen status, kadehoogten ontwerpen die gebaseerd zijn op normeringen die bedoeld zijn voor primaire keringen hebben de volgende risico's:

- Het ontwerp kan uitkomen op kaden die even hoog zijn als de primaire kering (of hoger als de kering ter plaatse nog niet op normhoogte is voor 2050)
- De kaden krijgen daarmee een onbedoelde status en krijgen ongewenste eisen aan uitvoering (sterkte, materiaalgebruik etc)
- Beheerder RWS wil geen genormeerde kaden, kans op zienswijze vanuit de rol van beheerder buitendijks gebied.

Om een idee te krijgen over de omvang van de zeespiegelstijging zijn onderstaande gegevens te gebruiken.

De tabel geeft een indicatie van de te verwachten zeespiegelstijging vanaf 1990 op basis van een gematigd en een warm scenario is weergegeven in onderstaande tabel. Een verwerking in de getijtafels van 2030 en 2050 is niet beschikbaar gevonden.

	gematigd	warm
stijging t.o.v. 1990 (cm)		
2000	1.5-2.4	2.9-3.2
2010	3.5-5.6	6.0-7.6
2020	5.9-9.5	9.3-13.0
2030	8.6-14.1	12.7-19.5
2040	11.7-19.3	16.3-26.8
2050	15.0-25.0	20.0-35.0
2075	24.4-41.4	29.7-58.4
2100	35.0-60.0	40.0-85.0
snelheid		
zeespiegelstijging (mm/jr)		
2000	1.3-2.8	3.0-3.8
2010	2.2-3.6	3.2-4.9
2020	2.5-4.3	3.4-6.0
2030	2.9-4.9	3.5-6.9
2040	3.2-5.5	3.6-7.8
2050	3.5-6.0	3.8-8.5
2075	4.0-7.1	4.0-10.1
2100	4.4-7.8	4.2-11.1

Tabel 4: Stijging van het zeeniveau t.o.v. het niveau van 1990 en de snelheid van zeespiegelstijging volgens de tijdsafhankelijke KNMI klimaatscenario's voor de Nederlandse kust (56).

uit: Tijdsafhankelijke klimaatscenario's voor zeespiegelstijging aan de Nederlandse kust)

Schatting zeespiegelstijging in het gematigde scenario:

Op basis van bovenstaande tabel kan gesteld worden dat de zeespiegel tot 2030 zal stijgen in een gematigd scenario (meest waarschijnlijke scenario) tot een bandbreedte van 8,6 cm tot 14,1 cm t.o.v. 1990. In 2050 zal dat oplopen tot 15,0-25,0 cm. In de periode 1990-2010 is daarvan al 3,5 tot 5,6 cm stijging opgetreden.

Tabel XI SECTOREN HARLINGEN EN DELFZIJL
Overschrijdingswaarden in cm t.o.v. NAP

sector	overschrijdings- frequentie HW/jaar	Harlingen				
		Har- lingen	West- Ter- schel- ling	Nes	Schier- mon- nikoog	Lau- wers- oog
hoge vloed	5	225	195	225	225	230
	2	255	220	255	250	255
	1	280	240	275	275	280
lage stormvloed	0,5	305	260	295	295	315
	0,2	330	285	315	320	340
middelbare stormvloed	0,1	355	300	335	340	355
	5.10 ⁻²	375	320	350	360	375
	2.10 ⁻¹	400	340	375	385	400
hoge stormvloed	10 ⁻²	415	360	390	400	420
	5.10 ⁻³	430	370	410	420	440
	2.10 ⁻³	450	390	430	440	460
buitengewoon hoge stormvloed	10 ⁻³	470	400	440	450	470
	5.10 ⁻⁴	480	410	460	470	490
	2.10 ⁻⁴	500	430	470	480	510
extreme stormvloed	10 ⁻⁴	510	440	490	500	520
gemiddeld HW (slotgemiddelde 2011.0)		95	85	106	105	106
aantal minuten later dan Harlingen resp. Delfzijl		0	-15	40	60	55
grenspeerl	0,5	305	260	295	295	315
hoogst bekende stand		369	324	356	356	375
in het jaar		1954	1976	1906	2006	1976
basispeerl	10 ⁻⁴	510	440	490	500	520

1x 10 jr

1 x 20 jr

1x 50 jr

1x 100 jr

1x 200 jr

1x 500 jr

1x 1000 jr

1x 2000 jr

1 x 5000 jr

1 x 10.000 jr